

60 ปี ภาควิชาเคมี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เคมี มหิดล สร้างคน สร้างรากฐานการวิจัย

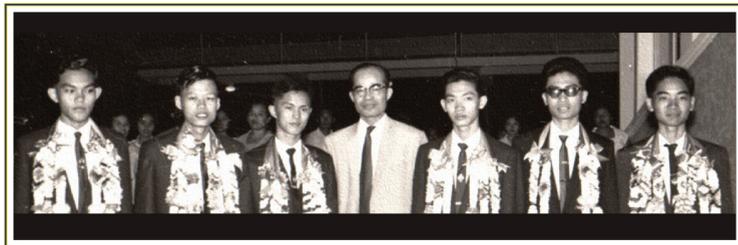
“การกำเนิดวิทยาศาสตร์พื้นฐานสาขาเคมี”

ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข นักเคมีอินทรีย์ผู้ก่อตั้งโรงเรียนเตรียมวิทยาศาสตร์การแพทย์รวมทั้งภาควิชาเคมีในปี พ.ศ. 2501 ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2503 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และได้รับการเปลี่ยนชื่อเป็น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. 2512

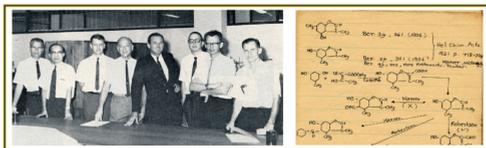
“เคมี คือ รากฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกแขนง”

จากจุดเริ่มต้น นับเป็นเวลา 60 ปีแล้ว ที่ภาควิชาเคมีสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเคมี ซึ่งเป็นพื้นฐานให้นักศึกษาเตรียมแพทย์โรงเรียนแพทย์เชียงใหม่ เตรียมทันตแพทย์ เตรียมเทคนิคการแพทย์ เตรียมสุขาภิบาล และเตรียมพยาบาลปริญญา ปัจจุบันภาควิชาเคมียังคงทำการสอน วิชาเคมีพื้นฐานให้นักศึกษาเกือบทุกคนของมหาวิทยาลัยมหิดล

“ประเทศไทยต้องการนักวิทยาศาสตร์”

เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข ได้ส่งนักศึกษาที่มีศักยภาพสูงไปศึกษาระดับปริญญาโทและเอกที่ต่างประเทศ เพื่อกลับมาเป็นอาจารย์ของคณะวิทยาศาสตร์

“เคมีจะก้าวหน้า ต้องศึกษาวิจัย”

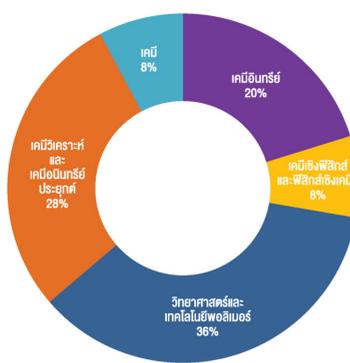
ในช่วงทศวรรษแรก ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข ได้แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่างว่าการทำวิจัยนั้นมีความสำคัญไม่แพ้การเรียนการสอน และจำเป็นต้องทำควบคู่กันไป ด้วยความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญจากนานาประเทศ รวมทั้งมูลนิธิร็อกเกิ้ลเฟลเลอร์ ภาควิชาเคมีจึงกลายเป็นแหล่งวิจัยทางด้านเคมีที่สำคัญ การศึกษาระดับปริญญาโทและเอกของภาควิชาจึงได้เกิดขึ้น และดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง มีความก้าวหน้าในระดับสากล

ภาควิชาเคมีทำการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในหลายแขนงของวิชาเคมี

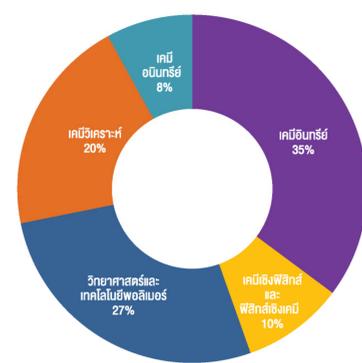
จากที่ เคมีอินทรีย์ ฟิสิกส์เชิงเคมีและเคมีเชิงฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพอลิเมอร์ เคมีวิเคราะห์และเคมีอินทรีย์ จนถึงปัจจุบันภาควิชาเคมีได้ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ มีคุณภาพ ซึ่งอยู่ในหน่วยงานและองค์กรต่างๆของประเทศ

หลักสูตร	เริ่มรับนักศึกษา
วท.ม. (เคมีอินทรีย์)	2509
วท.ม. (เคมีเชิงฟิสิกส์)	2512
วท.ม. (ฟิสิกส์เชิงเคมี)	2512
ปร.ศ. (เคมีอินทรีย์)	2522
ปร.ศ. (เคมีเชิงฟิสิกส์)	2527
ปร.ศ. (ฟิสิกส์เชิงเคมี)	2527
วท.ม. (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพอลิเมอร์)	2531
วท.ม. (เคมีวิเคราะห์และเคมีอินทรีย์ประยุกต์)	2536
ปร.ศ. (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพอลิเมอร์)	2542
ปร.ศ. (เคมีวิเคราะห์)	2543
ปร.ศ. (เคมีอินทรีย์)	2549
วท.ม. (เคมี)	2556
ปร.ศ. (เคมี)	2556

จำนวนมหาบัณฑิต 783 คน

จำนวนดุษฎีบัณฑิต 213 คน

60 ปี ภาควิชาเคมี

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กำลังสำคัญในการพัฒนาวงการเคมีไทย

ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ทำหน้าที่รับใช้สังคมมาโดยตลอด และมีความภาคภูมิใจที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ทำหน้าที่ผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณค่า และสร้าง นักวิจัย อาจารย์ และนักวิชาการด้านเคมี ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาวงการเคมีไทย

ปรับการเรียนรู้ เปลี่ยนการสอน

การเรียนการสอนในรูปแบบ Flipped classroom การเรียนการสอนที่ผสมผสาน E-learning นอกห้องเรียน เข้ากับการทำกิจกรรม และแก้โจทย์ปัญหาในห้องเรียน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาของผู้เรียน

ผลิตผลงานวิจัย ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ

สร้างประโยชน์ต่อวงการวิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าของประเทศ

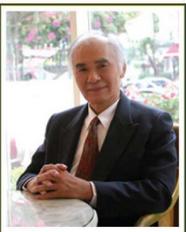

ศาสตราจารย์ ดร.ก้อง มนุญปัญญ อดีตหัวหน้าภาควิชาเคมี (พ.ศ. 2514 - 2529)

ได้รับมอบหมายของประเทศไทยในเอเชียก่อตั้ง Federation of Asian Chemical Societies (FACS) ในปี ค.ศ. 1979 (พ.ศ.2522) และก่อตั้งสมาคมเคมีแห่งประเทศไทยในปีต่อมา พ.ศ. 2523

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิชัย รุ่งตระกูล อดีตหัวหน้าภาควิชาเคมี (พ.ศ. 2537- 2545)

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช สภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2548 เป็นผู้ผลักดันให้มีการก่อตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านนวัตกรรมทางเคมี หรือ PERCH-CIC (Center for Innovation in Chemistry) ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือแบบภาคีระหว่างมหาวิทยาลัยและหน่วยงานวิจัย เพื่อร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมทางเคมีเชิงประเทศไทยให้ก้าวหน้าสู่สากล มีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มวิจัยของไทยและนานาชาติ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ยอชทัย เทพรานนท์ มีคุณูปการต่อวงการวิจัยด้านเคมีของไทย

โดยเน้นค้นหาราสนเคมีจากธรรมชาติ ที่แสดงฤทธิ์ทางชีวภาพ จนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เป็นนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น

ของมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาเคมี ประจำปี พ.ศ. 2529 และได้รับรางวัลนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดีเด่นอาเซียน ประจำปี พ.ศ. 2538

เป็นแกนนำก่อตั้งบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังอุทิศตนถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้โดยเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างสรรคให้เด็กวิทยาศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพิน วิไลรัตน์ อดีตหัวหน้าภาควิชาเคมี (พ.ศ. 2533 - 2537)

เป็นอาจารย์ที่มีความรู้ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการใช้และการดูแลรักษาเครื่องมือวิทยาศาสตร์เป็นอย่างดี มีส่วนผลักดันในการจัดตั้งศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญา สุขะ อดีตรองผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (พ.ศ. 2534 - 2558)

เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสมาคมโพลีเมอร์แห่งประเทศไทย และศูนย์เทคโนโลยีพลาสมา มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้ความรู้และแก้ไขปัญหาแก่ผู้ประกอบการยางพารา สร้างนวัตกรรมจากยางพารา ทำให้เกิดความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมระหว่างนักวิจัยและผู้ประกอบการ

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส พรหมโคตร อดีตหัวหน้าภาควิชาเคมี (พ.ศ. 2547 - 2551)

ท่านเป็นนักเคมีอินทรีย์สังเคราะห์ที่มีความเชี่ยวชาญ ค้นคว้าวิจัยจนพบปฏิกริยาเคมีใหม่ ๆ และวิธีสังเคราะห์สารสำคัญหลายชนิด รวมถึงสารที่เป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติที่มีฤทธิ์ทางยา และได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช สภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2551

คุณภาพและปริมาณของผลงานวิจัยของภาควิชาเคมีที่อยู่ในระดับแนวหน้า ทำให้บุคลากรหลายท่านได้รับทุนส่งเสริมกลุ่มวิจัย (เบริวิจียอวูไอ) จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่สนับสนุนนักวิจัยอวูไอที่มีความสามารถ มีจริยธรรม ให้สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีความสามารถทางวิชาการสูงให้แก่ประเทศ อาทิ

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวรณย์ บัวเล็ก ลัมเจริญ (พ.ศ. 2538)

ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย รุ่งตระกูล (พ.ศ. 2539)

ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ รุจิรัตน์ (พ.ศ. 2540 และ 2544)

ศาสตราจารย์ ดร.ประมวล ตั้งบริบูรณ์รัตน์ (พ.ศ. 2551)

60 ปี ภาควิชาเคมี

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รางวัลที่บุคลากรของภาควิชาเคมีได้รับ

รางวัลด้านการเรียนการสอน

- ◆ รางวัลอาจารย์ตัวอย่างสภาอาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ◆
- ◆ รางวัลอาจารย์ตัวอย่าง สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ◆
- ◆ รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาความเป็นครู ◆
- ◆ รางวัลอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ◆

รางวัลด้านการวิจัย

- ◆ รางวัลนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ มูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ◆
- ◆ รางวัล TRF-OHEC-Scopus Researcher Awards สาขา Chemical & Pharmaceutical Sciences สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ◆
- ◆ รางวัลเมธีนวัตกรรม สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ◆
- ◆ รางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ◆
- ◆ รางวัลทุนวิจัยลอรีอัล ประเทศไทย “เพื่อสตรีในงานวิทยาศาสตร์” บริษัท ลอรีอัล ประเทศไทย จำกัด ร่วมกับ สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ◆
- ◆ รางวัล Outstanding Dedication and Contribution to Rubber Technology Progress ◆
- ◆ รางวัล ผลงานด้านนโยบาย ในงาน “ผลงานวิจัยเด่น สกว.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ◆
- ◆ รางวัล Polymer Society of Thailand (PST) Rising Star โดยสมาคมโพลีเมอร์แห่งประเทศไทย ◆
- ◆ รางวัล CST Distinguished Young Chemist Award สาขาเคมีอินทรีย์ ◆
- ◆ ทุน Endeavour Executive Fellowship จากรัฐบาลออสเตรเลีย ◆
- ◆ รางวัล CST High Impact Chemist Award จากสมาคมเคมีแห่งประเทศไทยในพระอุปถัมภ์ของศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ◆
- ◆ รางวัลชนะเลิศ DMSc Award ประเภทการพัฒนาคุณภาพการบริการทางการแพทย์ สาธารณสุข หรือวิทยาศาสตร์การแพทย์ จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ◆
- ◆ รางวัลนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ สาขาเคมี (TWAS Prize for Young Scientists in Thailand) จากสภาวิทยาศาสตร์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (Academy of Sciences for the Developing World) ◆
- ◆ รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาการประดิษฐ์ ◆

รางวัลด้านการบริการวิชาการ

- ◆ รางวัลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานมหาวิทยาลัยดีเด่น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ◆
- ◆ รางวัลข้าราชการดีเด่น ของมหาวิทยาลัยมหิดล ◆
- ◆ รางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น ◆
- ◆ บุคคลต้นแบบ (MU Brand Ambassador) ◆
- ◆ รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาบริการ ◆

60 ปี ภาควิชาเคมี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สาขางานวิจัย

ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ภาควิชาเคมีได้ดำเนินงานวิจัยทางเคมีพื้นฐานและเคมีประยุกต์

Catalysts/Biocatalysts
ตัวเร่งปฏิกิริยาและการนำโมไซ

Smart Materials
จักรกลโมเลกุล การออกแบบและควบคุมโมเลกุล

Bioplastics
พลาสติกชีวภาพ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Education/ STEM
การศึกษาแบบสะเต็ม เพื่อ Thailand 4.0

Product Safety
เทคโนโลยีเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์

Herbal Medicines
ยาและสมุนไพรเพื่อความรู้อุสสุขภาพ

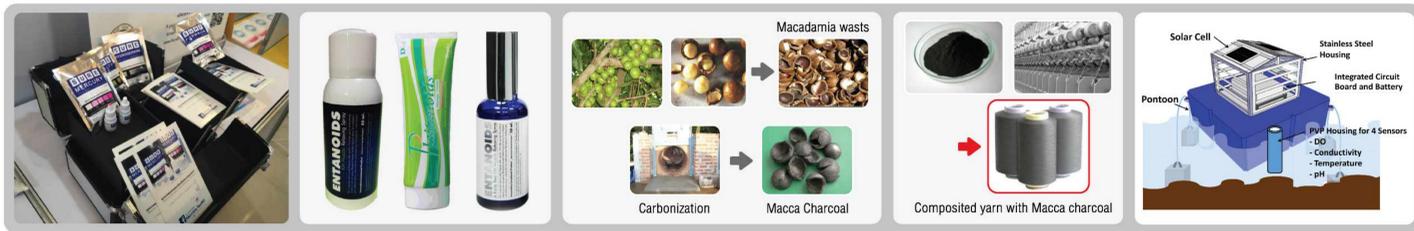

Natural Rubber
เทคโนโลยียางพารา ที่เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

Environment
เทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ที่ก้าวล้ำ

ตัวอย่างส่วนหนึ่งของงานวิจัย ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บุคลากรของภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นที่จะเป็นสถาบันแนวหน้า เพื่อประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ

รายละเอียดเพิ่มเติม